

Η
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
2ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε την 15^η Νοεμβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Κωνσταντίνος Τόλης, Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου - Εισηγήτρια και Χρήστος Σώκος, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 06.10.2023, προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1544/09.10.2023 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...», που εδρεύει στον ... , οδός ... αριθμ. ..., Τ.Κ ... , όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ... (εφεξής αναθέτων φορέας), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.
Και

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται όπως ακυρωθεί η με αριθμ. πρωτ. ... διακήρυξη της ..., που εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου διεθνούς ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού με τίτλο: «Παραχώρηση ...», εκτιμώμενης αξίας 600.000,00€, πλέον Φ.Π.Α 24%, κωδικός CPV: ... /υπηρεσίες σχετιζόμενες με ... , με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης ποιότητας - τιμής (συστημικός αριθμός ΕΣΗΔΗΣ: ...).

Με την παρέμβασή της, η παρεμβαίνουσα ζητεί, όπως απορριφθεί καθ' ολοκληρίαν η προδικαστική προσφυγή και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης διακήρυξης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Αν. Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

1. Επειδή, για την άσκηση της εν λόγω προδικαστικής προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. ... , ποσού χιλίων πεντακοσίων 1.500,00 € αναλογούν παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 06.10.2023, προδικαστική προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΕΑΔΗΣΥ 1544/09.10.2023, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Αρχής, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα προσβάλλει την ως άνω διακήρυξη, καθόσον η κατ' αυτής προδικαστική προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (γ) του ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (γ) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη διακήρυξη αναρτήθηκε στο σύστημα ΚΗΜΔΗΣ και στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 14.09.2023.

4. Επειδή, η προσφεύγουσα, η οποία δραστηριοποιείται στο υπό παραχώρηση αντικείμενο στρέφεται κατά συγκεκριμένων, μη νόμιμων, όπως ισχυρίζεται, όρων της εν θέματι διακήρυξης που παρεμποδίζουν την υποβολή παραδεκτής προσφοράς στον διαγωνισμό (βλ. και ΣτΕ 1259/2019), κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Ως ειδικότερα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα (η οποία σημειωτέον, υπέβαλε προσφορά στον εν θέματι διαγωνισμό, διατυπώνοντας επιφύλαξη ως προς τη νομιμότητα των προσβαλλόμενων όρων), ως προς το έννομο συμφέρον της για την άσκηση της παρούσας προσφυγής: «... *Επιπρόσθετα, οι δια της παρούσας προβαλλόμενες παρανομίες συνιστούν άνευ αντικειμενικής δικαιολόγησης παρεμπόδισή μας στη διαμόρφωση της καλύτερης δυνατής προσφοράς και της καλύτερης δυνατής τεχνικής προσέγγισης στην εκτέλεση του συμβατικού αντικείμενου, διότι επιφέρουν στρέβλωση και αθέμιτους περιορισμούς στη σύνταξη προσφοράς μας, ενώ αθέμιτα και παράνομα εξουδετερώνουν τα αντικειμενικά πλεονεκτήματα της συμμετοχής μας, προς όφελος των ανταγωνιστών μας ...».*

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά όρων διακήρυξης, προκειμένου να θεμελιώσει έννομο συμφέρον ο προσφεύγων θα

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

πρέπει να επικαλεστεί, με την προβολή ειδικού ισχυρισμού, τη βλάβη του, η οποία στην περίπτωση μη συμμετοχής του στον διαγωνισμό, πρέπει να συνίσταται στον αποκλεισμό του από την διαγωνιστική διαδικασία (βλ., μεταξύ άλλων, ΣΤΕ 31/2019). Περαιτέρω, ως επίκληση βλάβης, νοείται όχι η απλή επίκληση παρανομίας ή η κατά γενικό τρόπο προβολή παραβάσεως διαφόρων διατάξεων οποιουδήποτε επιπέδου, αλλά η επίκληση των συγκεκριμένων και αρκούντως εξειδικευόμενων (και τεκμηριωμένων, ενόψει των συνθηκών) στοιχείων, που αφορούν τη νομική ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου ενδιαφερόμενου, εκ των οποίων, είτε αποκλείεται, είτε καθίσταται υπερβολικά δυσχερής η συμμετοχή του στον διαγωνισμό, είτε προδιαγράφεται (άμεσα ή έμμεσα) εις βάρος του το αποτέλεσμα του, λόγω αδυναμίας του να εκπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, ανεξαρτήτως της μη συμμετοχής της στην ένδικη διαδικασία (ΣΤΕ 1259/2019), ενώ περαιτέρω, εάν εν συνεχεία λάβει μέρος στον διαγωνισμό, θα πρέπει, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ασκεί την αίτηση αυτή με έννομο συμφέρον, η συμμετοχή του στον διαγωνισμό να συνοδεύεται από την διατύπωση επιφυλάξεως ως προς τη νομιμότητα του όρου ή των όρων της διακήρυξης από τους οποίους βλάπτεται (βλ. Ε.Α. 352/2018, 86/2018, ΔΕΦΑΘ (Αναστ) 44/2015, (Ασφ) 561 /2013, ΣΤΕ(ΕΑ) 314/2013, ΣΤΕ (ΕΑ) 472/2012, ΣΤΕ 1415/2008 Ολομ. κ.ά και, μεταξύ άλλων, Αποφάσεις Α.Ε.Π.Π 578/2018, Α370/2019. Α129/2021 κλπ). Όπως έχει κριθεί, κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 4412/2016, εάν η ταχθείσα με τη διακήρυξη προθεσμία για την υποβολή προσφοράς ή αιτήσεως συμμετοχής έχει λήξει προτού εκδικασθεί η αίτηση παροχής προσωρινής προστασίας και ο αιτών δεν έχει λάβει μέρος στον διαγωνισμό, έστω με επιφύλαξη, το έννομο συμφέρον του προς άσκηση αιτήσεως αναστολής κατά της διακηρύξεως διατηρείται μόνον εφ' όσον προβάλλει ότι η διακήρυξη περιλαμβάνει όρο, ο οποίος αποκλείει παρανόμως τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό ή καθιστά ανέφικτη ή ουσιωδώς δυσχερή την εκ μέρους του υποβολή προσφοράς ή αιτήσεως συμμετοχής (βλ. ΣΤΕ 1259/2019, 4606/2012, 1987/2011).

5. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του π.δ 39/2017, η ασκηθείσα παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα (16.10.2023), ήτοι, δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής στις 06.10.2023, σκοπεύει δε στην απόρριψη της εν λόγω προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

της ισχύος των προσβαλλόμενων όρων της διακήρυξης. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή.

6. Επειδή, ο οικείος αναθέτων φορέας απέστειλε το με αριθμ. πρωτ. .../12.10.2023 έγγραφο απόψεων σε σχέση με την υπό κρίση προσφυγή, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή. Σημειώνεται στο σημείο αυτό ότι κρίνονται απορριπτέοι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος, κατά τους οποίους το ως άνω έγγραφο απόψεων της «...» προς την ΕΑΔΗΣΥ είναι ανυπόστατο και δεν δύναται να ληφθεί νομίμως υπόψη, διότι δήθεν θα έπρεπε να είχε δημοσιευθεί μέσω ... , όπως όλες οι πράξεις που αφορούν στην εκπροσώπηση της εν λόγω ανώνυμης εταιρείας.

7. Επειδή, στις 16.10.2023 η προσφεύγουσα υπέβαλε υπόμνημα, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή. Εν συνεχεία και δη στις ... .2023, η προσφεύγουσα υπέβαλε συμπληρωματικό υπόμνημα, το οποίο όμως δεν υποβλήθηκε *«το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.»*, ως ρητώς ορίζεται στο ως άνω άρθρο και ως εκ τούτου, δεν μπορεί να ληφθεί νομίμως υπόψη.

8. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής: • 1^{ος} λόγος προσφυγής: εσφαλμένος ορισμός της εγκατάστασης διαχείρισης ... ως τελικού αποδέκτη και όχι ως «τρίτου οικονομικού φορέα» που παρέχει στήριξη στον συμμετέχοντα – μη νόμιμη συμπερίληψη των ... (στερεά) του ... του ΔΣ της «...» στο προς παραχώρηση αντικείμενο. Α) Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, το γεγονός ότι η μονάδα διαχείρισης των ... , θεωρείται, κατά το άρθρο 3.2.6. ζ' της διακήρυξης, ως τελικός αποδέκτης και όχι ως «τρίτος οικονομικός φορέας» που παρέχει στον υποψήφιο την εγκατάσταση διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, έχει ως συνέπεια ότι δεν θα ελεγχθεί στην προκείμενη περίπτωση (μέσω της υποβολής Ε.Ε.Ε.Σ), εάν συντρέχουν (ή όχι) στο πρόσωπό του εν λόγω οικονομικού φορέα οι λόγοι αποκλεισμού της παρ. ... της διακήρυξης. Ως ειδικότερα ισχυρίζεται η εν λόγω εταιρεία, μη νομίμως έγινε στην ένδικη διακήρυξη διάκριση μεταξύ της νομίμως αδειοδοτημένης εγκατάστασης διαχείρισης μη ... (παρ. ... σελ. ... διακήρυξης), η οποία θεωρείται «τρίτος» που

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

παρέχει στήριξη και της νομίμως αδειοδοτημένης εγκατάστασης διαχείρισης ..., που θεωρήθηκε τελικός αποδέκτης (και όχι τρίτος).

Περαιτέρω, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι δεν έχουν συμπεριληφθεί στη διακήρυξη τα ... (...), δηλαδή οι ... λάσπες του ... του ΔΣ ..., οι οποίες θα πρέπει, επίσης, να τύχουν διαχείρισης. Προς απόδειξη των σχετικών ισχυρισμών της, η προσφεύγουσα παραπέμπει στην υπ' αριθμ. 584_585/2023 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ, με την οποία κρίθηκαν παρόμοια ζητήματα.

Β) Θα πρέπει καταρχάς να επισημανθεί ότι, λόγω της αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνιστικών διαδικασιών, η προσφεύγουσα απαραδέκτως παραπέμπει στην ως άνω απόφαση της Αρχής, ενώ ως βασίμως ισχυρίζεται ο οικείος αναθέτων φορέας, η επίκληση της συμμετοχής της σε έτερη διαγωνιστική διαδικασία για την παροχή παρόμοιας υπηρεσίας, ουδόλως συνεπάγεται ότι στην ένδικη διακήρυξη δεν μπορούν να τεθούν οι απαιτήσεις που η ίδια η «...» κρίνει ως σκόπιμες και κατάλληλες για την προσήκουσα εκτέλεση του υπό παραχώρηση αντικειμένου, αφού ως έχει κριθεί (βλ. σκ. 17 της υπ' αρ. 1245/2022 απόφασης του ΣτΕ) «... η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κατά την ανάθεση σύμβασης παραχώρησης διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια να διαμορφώσει εντός του πλαισίου των ρυθμίσεων των άρθρων 39 και 40 του ν. 4413/2016 τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων οικονομικών φορέων και τα αντίστοιχα αποδεικτικά μέσα, προκειμένου να διασφαλίσει την επιλογή αναδόχου που διαθέτει αφενός τις κατάλληλες τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες και αφετέρου την απαραίτητη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την προσήκουσα εκτέλεση της υπό παραχώρηση υπηρεσίας. Ελέγχονται, όμως, τα θεσπιζόμενα κριτήρια ποιοτικής επιλογής από της απόψεως της τηρήσεως της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και της αρχής της αναλογικότητας (πρβ Ε.Α. 122/2021, 189/2015, 415/2014, 354/2014, 1140/2010).». Περαιτέρω, επί του ως άνω προβαλλόμενου λόγου προσφυγής, λεκτέα είναι τα εξής: Η διακήρυξη απαιτεί καταρχήν την εγκατάσταση διαχείρισης μη ... ως προαπαιτούμενο, καθώς το είδος αυτό φέρει τον μεγαλύτερο όγκο σε παραδιδόμενες ποσότητες. Επιπροσθέτως, από το εγκεκριμένο σχέδιο παραλαβής και διαχείρισης ... πλοίων, από την κείμενη νομοθεσία αλλά και από το τεύχος της ένδικης διακήρυξης, προκύπτει ότι ο ανάδοχος θα πρέπει να προσκομίζει όλα τα απαιτούμενα έγγραφα και στοιχεία

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

για την διάθεση των ... , ανεξαρτήτως ποσότητας, απορριπτομένων των ισχυρισμών του προσφεύγοντος περί διακινδύνευσης του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας. Σε κάθε περίπτωση, στη διακήρυξη της έτερης διαγωνιστικής διαδικασίας, στην οποία συμμετείχε η προσφεύγουσα και στην οποία αναδείχθηκε ανάδοχος, δεν είχε θεσπιστεί όρος για την εγκατάσταση διαχείρισης ... , ενώ, κατά τη ρητή απαίτηση της εν θέματι διακήρυξης (βλ. άρθρ. 3.2.6. ...), οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι συνεργάζονται με νόμιμους τελικούς αποδέκτες αποβλήτων, μεταξύ των οποίων είναι και αυτοί που αναλαμβάνουν να παραλαμβάνουν και να διαχειρίζονται τα ... απόβλητα των πλοίων, τα οποία θα συλλέγει και θα μεταφέρει ο ανάδοχος. Εν όψει των ανωτέρω, η «...» διασφάλισε, εν προκειμένω, ότι ο ανάδοχος θα παραδώσει τα κάθε είδους απόβλητα σε νόμιμο τελικό αποδέκτη, διαδικασία που ούτως ή άλλως ελέγχεται από αυτόν, απορριπτομένων των σχετικών ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Επιπροσθέτως, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί παράλειψης αναφοράς του ... του ΔΣ της «...» στην ένδικη διακήρυξη θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος και τούτο, διότι το ως άνω παράρτημα αφορά στην κατηγορία των ... πλοίων, η δε «...» έχει συνάψει σύμβαση με ανάδοχο, που ανέλαβε την συλλογή και τη διαχείρισή τους. Πιο συγκεκριμένα, η ανάδοχος εταιρεία – η οποία έχει συνάψει σύμβαση με την «...», κατόπιν διεξαγωγής σχετικού ανοικτού διαγωνισμού – έχει ήδη αναλάβει να παραλαμβάνει και να διαχειρίζεται τα ... απόβλητα και τα κατάλοιπα φορτίου όλων των πλοίων που προσεγγίζουν τον ... αρμοδιότητάς της, ήτοι τις κατηγορίες αποβλήτων κατά ... του Δ.Σ της ... . Επίσης, με την με αριθμ. ... διακήρυξη, ο οικείος αναθέτων φορέας προκήρυξε δημόσιο ανοιχτό διαγωνισμό για την παραχώρηση υπηρεσιών ... . Δοθέντος ότι δεν νοείται η δημοσίευση προκήρυξης δύο διαγωνισμών για την ίδια κατηγορία αποβλήτων (πρβλ. ΑΕΠΠ 07/2020 επταμελούς συνθέσεως), οι σχετικοί ισχυρισμοί του προσφεύγοντος θα πρέπει να απορριφθούν. Συναφώς, σημειώνεται ότι το παράρτημα ... του ΔΣ της ... αφορά σε «*όλα τα είδη ... από την μεταφορά του πετρελαίου: όπως ..., ..., ..., ... καθώς και ...*», τα οποία δεν εντάσσονται στο αντικείμενο του επίμαχου διαγωνισμού. Επομένως, δεδομένου ότι αφενός μεν, το αντικείμενο του ... δεν εντάσσεται στην υπό ανάθεση σύμβαση, αλλά σε έτερη σύμβαση της «...», η οποία εκτελείται από άλλον ανάδοχο, αλλά και ότι συγχρόνως βρίσκεται σε εξέλιξη έτερος σχετικός

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

διαγωνισμός, αφετέρου δε, στο αντικείμενο της προς ανάθεση σύμβασης έχουν περιληφθεί μόνο τα ... απόβλητα, τα καταλοίπα φορτίου και τα πετρελαιοειδή μη ... απόβλητα (...), με χαρακτηρισμό κωδικού ... (απόβλητα που δημιουργούνται από ...), τα οποία εντάσσονται στο Παράρτημα ... (το οποίο, σημειωτέον, αφορά στην κατηγορία των στερεών αποβλήτων πλοίων και καταλοίπων φορτίου αυτών) οι ως άνω ισχυρισμοί της προσφεύγουσας κρίνονται απορριπτέοι. Με βάση τα προαναφερόμενα, ο 1^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί εν συνόλω.

- 2^{ος} λόγος προσφυγής: μη δυνατότητα υποβολής οικονομικής προσφοράς για τα επικίνδυνα απόβλητα. Α) Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι από την επισκόπηση του Παραρτήματος ... της προσβαλλόμενης διακήρυξης, όπου παρατίθεται το υπόδειγμα τιμολογίου προσφοράς, καθώς και το υπόδειγμα συγκριτικού πίνακα με την περιγραφή των εργασιών, προκύπτει ότι δεν έχει τεθεί κανένα πεδίο που να αναφέρεται στη διαχείριση και στην συλλογή των ... αποβλήτων, παρόλο που από το συνολικό περιεχόμενο της διακήρυξης και το ειδικότερο αντικείμενο αυτής συνάγεται σαφώς ότι πρόκειται για εργασίες παραλαβής και διάθεσης όλων των στερεών αποβλήτων που παράγονται από τα πλοία, ήτοι, των συσκευασμένων επικίνδυνων ουσιών (κατά το ... του ΔΣ ...), των απορριμμάτων όλων των ειδών αποβλήτων και καταλοίπων φορτίου πλοίων (κατά το ... του ΔΣ ...), των στερεών επικίνδυνων αποβλήτων (κατά το ... του ΔΣ ...) και των υπολειμμάτων καθαρισμού καυσαερίων (κατά το ... του ΔΣ ...) των πλοίων που θα προσεγγίζουν τη θαλάσσια περιοχή αρμοδιότητας της «...». Ως χαρακτηριστικά αναφέρει η προσφεύγουσα, λόγω της ανωτέρω παράλειψης υφίσταται βλάβη, που συνίσταται στην απώλεια ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, εφόσον είναι η μοναδική εταιρεία που διαθέτει αδειοδοτημένη και εν λειτουργία ... επικίνδυνων αποβλήτων πλοίων στην ... και μάλιστα σε γειννίαση με τον ... ως εκ τούτου, θα μπορούσε να προσφέρει καλύτερες τιμές και υπηρεσίες έναντι των ανταγωνιστών της.

Β) Στην προκείμενη περίπτωση η «...» έχει προβλέψει τη διαδικασία τιμολόγησης των εν λόγω αποβλήτων και πιο συγκεκριμένα, έχει προβλέψει ότι η τιμή θα δίδεται κατόπιν αναγνώρισης του αποβλήτου ως επικίνδυνου και κατόπιν σχετικής συμφωνίας του αναδόχου με τον υπεύθυνο του πλοίου. Εξάλλου, όμοια διαδικασία έχει προβλεφθεί και για την κατηγορία των ζωικών

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

υποπροϊόντων, για την οποία η προσφεύγουσα ουδόλως διαμαρτύρεται στην προσφυγή της. Πιο συγκεκριμένα, στην παρ. 3 του Παραρτήματος ... : «Ολοκληρωμένο σύστημα τιμολόγησης ευκολιών υποδοχής ... » της ένδικης διακήρυξης προβλέπονται τα εξής: «*Παράδοση ... . Εφόσον υπάρξει ανάγκη παράδοσης αποβλήτων πλοίων τα οποία εμπίπτουν στις κατηγορίες των ... , η παραλαβή αυτών θα πραγματοποιείται κατόπιν αναγνώρισης των αποβλήτων αυτών και κατόπιν συμφωνίας του Παραχωρησιούχου με τον υπεύθυνο του πλοίου ή της πλοιοκτήτριας εταιρείας.*» *Παράδοση Καταλοίπων Φορτίου – ... (... Υποπροϊόντα). Εφόσον υπάρξει ανάγκη παράδοσης αποβλήτων πλοίων τα οποία εμπίπτουν στις κατηγορίες αυτές, η παραλαβή αυτών θα πραγματοποιείται κατόπιν αναγνώρισης των αποβλήτων αυτών και κατόπιν συμφωνίας του Παραχωρησιούχου με τον υπεύθυνο του πλοίου ή της πλοιοκτήτριας εταιρείας.*». Ως βασίμως ισχυρίζεται ο οικείος αναθέτων φορέας, η ανωτέρω πρόβλεψη είναι καθόλα εύλογη, καθώς τα είδη των αποβλήτων ποικίλουν και κάθε είδος χρήζει διαφορετικής διαχείρισης. Εξάλλου, η ίδια διαδικασία έχει εγκριθεί και από τις αρμόδιες αρχές, ήτοι το Υπουργείο ... και από το Υπουργείο ... . Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 3122.3-2.9/59121/2017 απόφαση (ΦΕΚ 3004 Β' /01.09.2017) των Υπουργών ... : «7. *Παράδοση επικίνδυνων αποβλήτων. Εφόσον υπάρξει ανάγκη παράδοσης αποβλήτων, τα οποία εμπίπτουν στις κατηγορίες αυτές, η παραλαβή τους θα πραγματοποιείται, κατόπιν αναγνώρισης των αποβλήτων αυτών και σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα τιμοκατάλογο του Αναδόχου.*».

Με βάση τα προαναφερόμενα και λαμβανομένου υπόψη ότι: α) ο προϋπολογισμός της εν λόγω σύμβασης είναι ενδεικτικός, καθώς ουδείς γνωρίζει ούτε πόσα πλοία θα προσεγγίσουν τον ... , αλλά ούτε και πόσα απόβλητα θα παραδώσουν ή τα είδη των αποβλήτων που θα παραδοθούν, β) τόσο η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, όσο και ο ζητούμενος συγκριτικός πίνακας των εργασιών είναι ενδεικτικά και ορίσθηκαν προκειμένου να είναι δυνατή η σύγκριση των υποβληθεισών προσφορών, γ) δεν νοείται να συμπεριληφθεί τιμή για τα απόβλητα, όταν δεν είναι εκ των προτέρων γνωστό ούτε το είδος αυτών, αλλά ούτε και η τιμή τους και δ) η προσφεύγουσα ουδόλως τεκμηρίωσε τη βλάβη της, το δε έννομο συμφέρον της δεν δύναται νομίμως να στηριχθεί στην «απώλεια ... », ο 2^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί. Εξάλλου, η «...», κατ' εφαρμογή της αρχής της ίσης

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, θέσπισε μια διαδικασία υποβολής προσφορών που είναι κοινή για όλους αδιακρίτως τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς και ως εκ τούτου, η μη υποβολή οικονομικής προσφοράς για τα επικίνδυνα απόβλητα ουδόλως επηρεάζει την πρόκριση (ή μη) της προσφεύγουσας, ως εσφαλμένα υπολαμβάνει η τελευταία.

• 3^{ος} λόγος προσφυγής: μη έκδοση απόφασης ανάληψης υποχρέωσης και δέσμευση ανάλογης δαπάνης για τον υπόψη διαγωνισμό. Α) Ως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, στο πλαίσιο της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών και προς αποτροπή σχεδιασμού και διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών χωρίς βέβαιη χρηματοδότηση - γεγονός που καθιστά επισφαλής την ανάληψη σχετικών συμβατικών υποχρεώσεων εκ μέρους του οικείου φορέα και πιθανή την έκθεσή του σε αποζημιωτικές αξιώσεις των αναδόχων - επιβάλλεται, πριν από την έναρξη οποιασδήποτε διαδικασίας για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης (κατά μείζονα δε λόγο, πριν από την υπογραφή της), να έχει εξασφαλισθεί η αναγκαία πίστωση για την εκτέλεσή της. Εν όψει των ανωτέρω, η προσφεύγουσα διαμαρτύρεται για το ότι πριν από τη δημοσίευση της επίδικης διακήρυξης δεν εκδόθηκε απόφαση ανάληψης υποχρέωσης, ούτε και έλαβε χώρα ανάλογη δέσμευση πίστωσης, που να συμπίπτει με τον προϋπολογισμό της διακήρυξης και επομένως, η τελευταία είναι αυτοδικαίως άκυρη, δυνάμει του άρθρου 12 παρ. 2 περ. γ του π.δ 80/2016. Β) Σύμφωνα με το άρθρο 4 «Λιμενικές ... (Άρθρο 4 της Οδηγίας)» παρ. 3 της ΚΥΑ 3122.3-15/71164/2021 (ΦΕΚ Β' 4790): «*Η παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών για την παραλαβή και διαχείριση αποβλήτων μπορεί να παρέχεται απευθείας από τον αρμόδιο φορέα διαχείρισης λιμένα ή/και από έναν ή περισσότερους παρόχους υπηρεσιών παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων κατά τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/352 σε ό,τι αφορά τους λιμένες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Κανονισμού.*». Επίσης, στην παρ. 1 του άρθρου ... «*Συστήματα κάλυψης του κόστους των ... (Άρθρο 8 της Οδηγίας)*» της ανωτέρω ΚΥΑ ορίζεται ότι «*1. Οι φορείς διαχείρισης λιμένων εξασφαλίζουν ότι το κόστος της λειτουργίας λιμενικών εγκαταστάσεων παραλαβής για την παραλαβή και την επεξεργασία αποβλήτων από πλοία, πλην των καταλοίπων φορτίου, καλύπτεται με την είσπραξη τέλους από τα πλοία*», ενώ στην παρ. 10 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι: «*Τα τέλη καταβάλλονται στον*

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

φορέα διαχείρισης του κάθε ... , με μέριμνα του πλοιάρχου ή του νόμιμου εκπροσώπου του πλοίου. [...]

Στο άρθρο 66 («...») του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 143/28.6.2014), ορίζεται ότι: «1. Ανάληψη υποχρέωσης είναι η διοικητική πράξη με την οποία γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης έναντι τρίτων (νομική δέσμευση). Προκειμένου να αναληφθεί εγκύρως οποιαδήποτε δέσμευση ή να εκτελεσθεί οποιαδήποτε δαπάνη, εκδίδεται απόφαση ανάληψης υποχρέωσης η οποία περιέχει βεβαίωση του αρμόδιου, κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, οργάνου περί ύπαρξης και δέσμευσης της αναγκαίας πίστωσης (...). 2. Η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης υπογράφεται από τον διατάκτη και περιέχει βεβαίωση του προϊστάμενου οικονομικών υπηρεσιών του φορέα, ότι το ποσό της δαπάνης που αφορά, βρίσκεται εντός των ορίων της σχετικής πίστωσης ( ) και ότι έχει δεσμευθεί από τον προϋπολογισμό του φορέα. Το ποσό παραμένει δεσμευμένο μέχρι την καταβολή του ή μέχρι την ανάκληση της δέσμευσης της πίστωσης, κατόπιν αιτήματος του διατάκτη [...]. 7. Με την έναρξη κάθε οικονομικού έτους και πριν από την ανάληψη οποιασδήποτε νέας υποχρέωσης, δεσμεύονται με την ευθύνη των προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών στον προϋπολογισμό του φορέα, πιστώσεις ισόποσες με το ανεξόφλητο μέρος των αναλήψεων υποχρεώσεων του προηγούμενου οικονομικού έτους. Νέες υποχρεώσεις αναλαμβάνονται σε βάρος του εναπομένοντος υπολοίπου μετά τις κατά τα ανωτέρω δεσμεύσεις πιστώσεων [...]. 11. Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εκκαθάριση και ενταλματοποίηση των δαπανών οφείλουν να ελέγχουν την τήρηση της ανωτέρω διαδικασίας και να μην προβαίνουν σε εκκαθάριση και ενταλματοποίηση αυτών, εφόσον δεν πληρούν τις τιθέμενες προϋποθέσεις». Επίσης, στο άρθρο 68 («...») του ως άνω νόμου, ορίζεται ότι: «1. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι διαδικασίες ελέγχου για όλες τις αναλήψεις υποχρεώσεων κατά την εκτέλεση των προϋπολογισμών της Γενικής Κυβέρνησης [...]. 5. Μέχρι την έκδοση του διατάγματος της παραγράφου 1, εφαρμόζεται το π.δ. 113/2010 (Α' 194)». Δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων εκδόθηκε το π.δ 80/2016, με θέμα: «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (ΦΕΚ Α' 145), το οποίο

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

καθορίζει, μεταξύ άλλων, τον τύπο και το περιεχόμενο της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, στο οποίο συγκαταλέγεται και το είδος και η αιτία της δαπάνης, καθώς και ο τρόπος ανάληψης αυτής.

Στο άρθρο 36 («...») παρ. 4 του ν. 4413/2016, ο οποίος διέπει τις συμβάσεις παραχώρησης: «4. Η διακήρυξη διαγωνισμού ή πρόσκληση υποβολής προσφοράς περιέχουν ιδίως: α) Την επωνυμία της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα. β) Την προθεσμία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής ή των προσφορών από την αρμόδια υπηρεσία και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποσταλούν. γ) Το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπικού μηχανήματος (FAX), τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) της υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό, καθώς και τον αρμόδιο υπάλληλο της υπηρεσίας αυτής. δ) Τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο αποσφράγισης, καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να παρίστανται. ε) Ακριβή περιγραφή του αντικείμενου της σύμβασης παραχώρησης. Επίσης οποιεσδήποτε προβλεπόμενες ρήτρες αναθεώρησης ή τροποποίησης του αντικείμενου της σύμβασης παραχώρησης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσως και, εφόσον είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών. στ) Την προτεινόμενη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης και τις προϋποθέσεις σύντμησης ή παράτασης αυτής. ζ) Το είδος της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς και τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία και την προθεσμία υποβολής αιτήσεων συμμετοχής και προσφορών. η) Την πηγή χρηματοδότησης και τον τρόπο καταβολής ή είσπραξης του συμβατικού τιμήματος. θ) Το νόμισμα της προσφερόμενης τιμής. ι) Τις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος. ια) Τον τύπο, τα ποσοστά, το νόμισμα, το χρόνο υποβολής των εγγυήσεων, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις, εάν ζητούνται. ιβ) Τα τεχνικά χαρακτηριστικά (...), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης. ιγ) Τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με την προσωπική κατάσταση, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 39. 8 ιδ) Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη της πλήρωσης των κριτηρίων που αναφέρονται στο προηγούμενο στοιχείο ιε) Τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης. ιστ) Τη δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών. ιζ) Το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 45. ιη) Τη διάρκεια ισχύος των προσφορών. ιθ) Τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς.».

Από την επισκόπηση της διάταξης 36 του ν. 4412/2016, προκύπτει ότι η «...» όρισε στο τεύχος της προσβαλλόμενης διακήρυξης όλα τα εκ του νόμου απαιτούμενα στοιχεία, κλπ, στο δε άρθρο 1.1. αυτής ορίζεται ρητώς ότι η σύμβαση προκηρύσσεται μέσω ... , καθώς ο χρήστης του ... είναι αυτός που πληρώνει για την παροχή της εν λόγω λιμενικής υπηρεσίας. Επίσης, σύμφωνα με την ΚΥΑ 3122.3-15/71164/2021, την οποία μάλιστα επικαλείται και η προσφεύγουσα, ορίζεται ότι οι φορείς διαχείρισης λιμένων εξασφαλίζουν ότι το κόστος λειτουργίας των λιμενικών εγκαταστάσεων για την παραλαβή και την επεξεργασία αποβλήτων από πλοία, πλην των καταλοίπων φορτίου, καλύπτεται με την είσπραξη τέλους από τα πλοία (βλ. άρθρο 8 της ΚΥΑ).

Περαιτέρω, σύμφωνα με την αρχή: «ο ρυπαίνων πληρώνει», το πλοίο είναι αυτό που πληρώνει για την παροχή της εν λόγω λιμενικής υπηρεσίας, καθώς είναι αυτό που παράγει τα απόβλητα, ενώ, ως ήδη έχει κριθεί (ΣΤΕ 1245/2022, 1555/2022) η προς ανάθεση υπηρεσία είναι σύμβαση παραχώρησης γι' αυτό και διέπεται από τον ν. 4413/2016. Ως εκ τούτου, η «...» ορθώς όρισε εκτιμώμενη αξία σύμβασης και δεν προέβη σε δέσμευση δαπάνης, στην δε προσβαλλόμενη διακήρυξη γίνονται η εξής αναφορές: «1.4. Στοιχεία Διαδικασίας – Χρηματοδότηση Είδος Διαδικασίας Η παρούσα διαδικασία θα διεξαχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4413/2016 και τις διατάξεις της παρούσας. Χρηματοδότηση της σύμβασης Η Σύμβαση θα χρηματοδοτηθεί αποκλειστικά από τα έσοδα της παρούσας παραχώρησης. α. Εκτιμώμενη Αξία/Προϋπολογισμός της Σύμβασης 2.2.1. Η εκτιμώμενη αξία της Σύμβασης υπολογιζόμενη με βάση τις μεθόδους του άρθρου 8 του ν. 4413/2016, ανέρχεται στο ποσό των ... (... €) μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ για συνολική διάρκεια ... (...) ετών. Το ανωτέρω ποσό εκτιμάται επί τη βάση του

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

μέσου όρου του κύκλου εργασιών του συνολικού αντικειμένου των τελευταίων τριών (3) πλήρων χρήσεων [...] Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της Σύμβασης Παραχώρησης λήφθηκαν υπόψη τα έσοδα από τα τέλη και τιμολόγια, χωρίς να συνυπολογίζεται το ποσοστό που παρακρατήθηκε από ή αποδόθηκε στον Αναθέτοντα Φορέα. 2.2.2. Ο παρών προϋπολογισμός είναι ενδεικτικός και αποτελεί την εκτιμώμενη αξία της Σύμβασης ... . Ο Αναθέτων Φορέας είναι αδύνατον να προβλέψει, τον αριθμό και τις κατηγορίες των πλοίων, που θα προσεγγίσουν στις ... εγκαταστάσεις του τα επόμενα έτη, πολύ δε περισσότερο την ποσότητα και το είδος των φορτίων που θα διακινηθούν με αυτά και τα απόβλητα και κατάλοιπα φορτίου εξ αυτών. Ο Ανάδοχος αναλαμβάνει τον επιχειρηματικό κίνδυνο, ανεξάρτητα από τις κατηγορίες των πλοίων και τις ποσότητες και το είδος των φορτίων που ενδέχεται να διακινηθούν. Το κόστος παροχής των υπηρεσιών ... αποβλήτων και ... φορτίου πλοίων, που προσεγγίζουν τους χώρους αρμοδιότητας της «...» καλύπτεται από τα πλοία με βάση την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και η αμοιβή του αναδόχου για την παροχή των υπηρεσιών αυτών καταβάλλεται από τα πλοία.». Ως, εξάλλου, έχει κριθεί νομολογιακά: «Επειδή, στην παρ. 2.4 της ένδικης διακήρυξης ορίζεται ότι «2.4.1 Η χρηματοδότηση του Έργου βαρύνει αποκλειστικά τον Παραχωρησιούχο, ο οποίος οφείλει να εξασφαλίσει το σύνολο των απαιτούμενων ιδίων ή / και δανειακών κεφαλαίων, αποκλειόμενης ρητώς οποιασδήποτε οικονομικής, εμπορικής, χρηματοδοτικής, ή/και άλλης φύσης σχετικής εγγύησης ή υποχρέωσης του αναθέτοντος φορέα προς τον Παραχωρησιούχο. Ειδικότερα: Ο Παραχωρησιούχος θα αναλάβει την υποχρέωση και τους κινδύνους χρηματοδότησης του Έργου. Συγκεκριμένα, ο Παραχωρησιούχος θα αναλάβει την υποχρέωση εξασφάλισης του συνόλου των απαιτούμενων κεφαλαίων και εγγυήσεων, τα οποία θα πρέπει να επαρκούν για την κάλυψη του συνόλου των χρηματοδοτικών αναγκών του Έργου, κατά τους όρους της παρούσας [...] 2.4.2 Ο Παραχωρησιούχος θα ανακτήσει τις δαπάνες της παροχής των υπηρεσιών της Σύμβασης μέσω της είσπραξης των τελών και των τιμολογίων, που θα εφαρμόζονται στην περιοχή του αναθέτοντος φορέα, όπως αυτά θα προκύψουν από την οικονομική προσφορά του σύμφωνα με τα άρθρα 2.5.2 και 2.5.3 της παρούσας [...]»». (βλ. σκέψη 8 της υπ' αριθμ. 1245/2022 απόφασης του ΣΤΕ).

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

Περαιτέρω στην παρ. ... της διακήρυξης, ορίζεται ότι: «... .Οι Υποψήφιοι καλούνται με την Προσφορά τους να αναλάβουν πλήρως και τους κινδύνους εσόδων του Έργου, εκτιμώντας με ευθύνη τους όλες τις σχετικές παραμέτρους όπως ενδεικτικά την κίνηση των πλοίων, την αλλαγή της τεχνολογίας των πλοίων ανά κατηγορία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη Σύμβαση Παραχώρησης. 2.6.2. Καθ' όλο το χρονικό διάστημα από την Ημερομηνία Υποβολής της Προσφοράς μέχρι την Ημερομηνία Λήξης της Περιόδου Παραχώρησης, ο Ανάδοχος θα φέρει το σύνολο του κινδύνου κίνησης και κινδύνου εσόδων από την εκμετάλλευση του Έργου. ...». Από το σύνολο των προεκτεθέντων στοιχείων και νομοθετικών διατάξεων συνάγεται ευχερώς πως η ένδικη διακήρυξη αποβλέπει στην σύναψη σύμβασης παραχώρησης δημοσίων υπηρεσιών, διότι: α) το προβλεπόμενο αντάλλαγμα για τις παρεχόμενες υπηρεσίες συνίσταται στο δικαίωμα του αναδόχου να εκμεταλλεύεται οικονομικά τις υπηρεσίες που συνιστούν την παροχή του προς την «...» και να έχει ίδια έσοδα από τρίτους - χρήστες αυτών των υπηρεσιών και β) ο ανάδοχος αναλαμβάνει τον σχετιζόμενο με την εκμετάλλευση των υπηρεσιών επιχειρηματικό κίνδυνο (βλ. ΣτΕ 570/2022, ΕΑ 415/2014, 123/2016, 80/2017). Με βάση τα προαναφερόμενα και δοθέντος ότι η προσφεύγουσα ουδεμία βλάβη υφίσταται εν προκειμένω, ο 3^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί.

• 4^{ος} λόγος προσφυγής: θέσπιση αόριστων κριτηρίων βαθμολόγησης. Α) Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, στις παρ. ... (σελ. ...) και ..., στις οποίες παρατίθεται η επεξήγηση των κριτηρίων βαθμολόγησης, παραλείπεται η επεξήγηση του κριτηρίου Α.Κ4 : «Εξοπλισμός ... » και ως εκ τούτου, δεν διευκρινίζεται σε τι συνίσταται ο επιπλέον εξοπλισμός (π.χ. ..., ..., ..., εγκαταστάσεις ...), αλλά ούτε και ποια στοιχεία του επιπλέον εξοπλισμού θεωρούνται πιο κρίσιμα, ώστε να λάβουν υψηλότερη βαθμολογία (για παράδειγμα, δεν επεξηγείται εάν η διάθεση μίας επιπλέον εγκατάστασης διαχείρισης αποβλήτων είναι σημαντικότερη από τη διάθεση τεσσάρων (4) επιπλέον φορτηγών κ.ο.κ). Επίσης, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι τίθεται ζήτημα αοριστίας και ασάφειας και όσον αφορά στα λοιπά κριτήρια αξιολόγησης (Α.Κ..., Α.Κ..., Α.Κ..., Α.Κ..., Β.Κ..., Β.Κ...), καθότι η διαλαμβανόμενη από τη διακήρυξη επεξήγηση/ανάλυση του κάθε κριτηρίου είναι εντελώς ελλιπής,

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

αόριστη και ασαφής (έως και προσχηματική), με συνέπεια να καταλείπεται απεριορίστη ευχέρεια στον αναθέτοντα φορέα για σχηματισμό ανέλεγκτης ή/και αυθαίρετης κρίσης. Ως χαρακτηριστικά αναφέρει η προσφεύγουσα: «... Εκ της ανωτέρω ασάφειας και ελλειπτικότητας η προσβαλλόμενη διακήρυξη εμποδίζει την εκ μέρους μας σύνταξη προσφοράς και δη ανταγωνιστικής προσφοράς ώστε να διεκδικήσουμε την ανάθεση της σύμβασης με όρους διαφάνειας και ισότητας (βλ. σχετικά ΑΕΠΠ 7μ. 3/2018 σκ. 11)...», διότι δεν αναπτύσσονται στη διακήρυξη τα επιμέρους στοιχεία των προσφερόμενων ειδών, τα οποία, κατά την κρίση του αναθέτοντος φορέα, συμβάλλουν στην ποιότητα του έργου και επομένως, θα πρέπει να λάβουν υψηλότερη βαθμολογία.

B) Στο άρθρο 45 «... (άρθρο 41 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)» του ν. 4413/2016 ορίζεται ότι : «1. Οι συμβάσεις παραχώρησης ανατίθενται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που συμμορφώνονται προς τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 6 και διασφαλίζουν την αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού κατά τρόπον ο οποίος να παρέχει συνολικό οικονομικό πλεονέκτημα για την αναθέτουσα αρχή ή τον αναθέτοντα φορέα. 2. Τα κριτήρια ανάθεσης συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης και δεν παρέχουν απεριορίστη ελευθερία επιλογής στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα. Μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικά ή κοινωνικά κριτήρια ή κριτήρια σχετικά με την καινοτομία. Τα κριτήρια αυτά συνοδεύονται από απαιτήσεις που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας επαληθεύει εάν οι προσφορές πληρούν όντως τα κριτήρια ανάθεσης. 3. Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κατατάσσουν τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας. Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, όταν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας λαμβάνουν προσφορά η οποία προτείνει λύσεις με εξαιρετικό επίπεδο λειτουργικών απαιτήσεων που δεν θα μπορούσε να είχε προβλέψει μία επιμελής αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας, η εν λόγω αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί, κατ' εξαίρεση, να τροποποιήσει τη σειρά προτεραιότητας των κριτηρίων ανάθεσης προκειμένου να ληφθεί υπόψη η καινοτόμος λύση. Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ενημερώνουν όλους τους προσφέροντες για την τροποποίηση της σειράς σπουδαιότητας και εκπονούν νέα πρόσκληση υποβολής προσφορών, με

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

βάση τις ελάχιστες προθεσμίες που ορίζονται στην παράγραφο ... του άρθρου 43. Εφόσον τα κριτήρια ανάθεσης έχουν δημοσιευθεί τη στιγμή της δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης παραχώρησης, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας δημοσιεύουν νέα προκήρυξη της σύμβασης παραχώρησης, με βάση τις ελάχιστες προθεσμίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 43. Η τροποποίηση της σειράς προτεραιότητας δεν θα πρέπει να δημιουργεί διακρίσεις. Η βαθμολόγηση πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και τη λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο.».

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 311 «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 82 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» παρ. 4 του ν. 4412/2016: «*Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στους αναθέτοντες φορείς. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης*». Επίσης, στην παρ. 2 του άρθρου 45 του ν. 4413/2016 ορίζεται ότι: «*Τα κριτήρια αυτά συνοδεύονται από απαιτήσεις που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες*».

Στο άρθρο 3.3. («...») της ένδικης διακήρυξης προβλέπεται ότι: «*Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής (αναλογία βαρύτητας ...), η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων: ...*». Από την επισκόπηση του ως άνω άρθρου, προκύπτει ότι στην προκείμενη περίπτωση θεσπίστηκε το κριτήριο Α («...»), με συντελεστή βαρύτητας 80%, που αποτελείται από τα κάτωθι υποκριτήρια: Α.Κ... Αναλυτική περιγραφή μεθοδολογίας ... : 50%, Α.Κ... Σχέδιο ... 20%, Α.Κ... Σχέδιο ...: 20% Α.Κ... Εξοπλισμός ... : 5% και Α.Κ... Σχέδιο τεχνικής ...: 5%. Επίσης, θεσπίστηκε το κριτήριο Β («...»), με συντελεστή βαρύτητας 20%, που αποτελείται από τα κάτωθι υποκριτήρια: Β.Κ... Σύνθεση ...: 50% και Β.Κ... Οργάνωση και συνεργασία ... : 50%. Εν συνεχεία και δη στην παρ. ... της διακήρυξης, τα ως άνω επιμέρους κριτήρια και υποκριτήρια, επεξηγούνται ως εξής: «Α. Η Μεθοδολογική προσέγγιση του Προσφέροντος της παρ. ... Α της παρούσας θα

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

αξιολογηθεί ως ακολούθως: (α) Η αναλυτική περιγραφή της μεθοδολογίας της ... της παρούσης θα αξιολογηθεί ως προς τον βαθμό πληρότητας, αξιοπιστίας, αρτιότητας και ορθότητάς της, ως προς την κατανόηση των απαιτήσεων του Έργου και σε σχέση με το Σχέδιο παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων του ... αρμοδιότητας του Αναθέτοντος Φορέα (συντελεστής βαρύτητας υποκριτηρίου 50%). (β) Το σχέδιο αντιμετώπισης ... του θαλάσσιου περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση ... θα αξιολογηθεί ως προς τον βαθμό πληρότητας, αξιοπιστίας και ορθότητάς του και ως προς τα χρησιμοποιούμενα μέσα για την αντιμετώπιση του κινδύνου και σε σχέση με το Σχέδιο ... του ... αρμοδιότητας του Αναθέτοντος Φορέα (συντελεστής βαρύτητας υποκριτηρίου 20%). (γ) Το σχέδιο αυξημένης ... και ... γειτονικών λιμένων θα αξιολογηθεί ως προς τον βαθμό αποτελεσματικότητας των προτάσεων, που υποβάλλονται για την αντιμετώπιση των τυχόν προβλημάτων και ως προς τα πρόσθετα μέσα (... ή/και ...), εξοπλισμό και προσωπικό τόσο για την αντιμετώπιση της αυξημένης ζήτησης όσο και για την διεύρυνση των εξυπηρετούμενων ... (συντελεστής βαρύτητας υποκριτηρίου 20%). (δ) Το σχέδιο τεχνικής ... και του ... θα αξιολογηθεί ως προς τον βαθμό της επάρκειας των συνεργείων επισκευής και συντήρησης των μέσων και του εξοπλισμού και της ταχύτητας ανταπόκρισης στις ανάγκες συντήρησης και επισκευής αυτών (συντελεστής βαρύτητας υποκριτηρίου 5%). Β. Η Ομάδα έργου της παρ. ... Β της παρούσας θα αξιολογηθεί ως ακολούθως: (α) Η σύνθεση ... θα αξιολογηθεί επί τη βάση του οργανογράμματος του Προσφέροντος ως προς την αποτελεσματικότητά του, λαμβανομένου υπόψη της σύνθεσης της Ομάδας έργου, του τρόπου οργάνωσής της και του ρόλου των μελών της, ιδίως δε των στελεχών του Προσφέροντος και των αποδεδειγμένα συνεργαζόμενων στελεχών του (συντελεστής βαρύτητας υποκριτηρίου 50%). (β) Ο τρόπος ... της Ομάδας Έργου θα αξιολογηθεί επί τη βάση της τεχνικής έκθεσης του Προσφέροντος ως προς την αποτελεσματικότητα της δράσης της Ομάδας έργου, λαμβανομένου υπόψη των καθηκόντων εκάστου μέλους και της επάρκειας του προτεινόμενου αριθμού μελών και της συνεργασίας της με τα αρμόδια όργανα του Αναθέτοντος Φορέα (συντελεστής βαρύτητας υποκριτηρίου 50%)...».

Από τα ανωτέρω αναφερόμενα συνάγεται ότι τα κριτήρια βαθμολόγησης της εν θέματι διακήρυξης είναι αρκούντως προσδιορισμένα και εξειδικευμένα και επομένως, δύναται να γίνουν ευχερώς κατανοητά από τον μέσο επιμελή

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

οικονομικό φορέα, ως η έννοια αυτή έχει ερμηνευθεί από το ... , σε κάθε δε περίπτωση, τα κριτήρια αυτά συμφωνούν με τα οριζόμενα στις πρότυπες διακηρύξεις της ΕΑΔΗΣΥ κριτήρια βαθμολόγησης και ως εκ τούτου, τέθηκαν, εν προκειμένω, νομίμως και με σαφήνεια, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Επίσης, απορριπτέος κρίνεται ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος περί της δήθεν ασάφειας του υποκριτηρίου Α.Κ...: «Εξοπλισμός και ... » της ομάδας Α, αφού εκ της διατύπωσης του όρου ... της διακήρυξης καθίσταται σαφές ότι κάθε επιμέρους εξοπλισμός που προσφέρεται, θα αξιολογείται θετικά από τον αναθέτοντα φορέα και επομένως, ο υποψήφιος που θα τον παράσχει, θα λάβει υψηλότερη βαθμολογία σε σχέση με τους οικονομικούς φορείς που δεν θα προσφέρουν πρόσθετο εξοπλισμό, στο δε άρθρο 3.3. ουδεμία περαιτέρω διάκριση υφίσταται ανάμεσα σε σημαντικό και σε περισσότερο (ή λιγότερο) σημαντικό επιπλέον/πρόσθετο εξοπλισμό, ως εσφαλμένα υπολαμβάνει η προσφεύγουσα. Με βάση τα προαναφερόμενα και δοθέντος ότι η «...» εφάρμοσε πιστά τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. 4413/2016, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί ασάφειας των κριτηρίων βαθμολόγησης της διακήρυξης θα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Συναφώς, ο 4^{ος} λόγος της κρινόμενης προσφυγής κρίνεται απορριπτέος.

●5^{ος} λόγος προσφυγής: μη νόμιμη θέσπιση υποχρεωτικής προσχώρησης σε τιμές μη εγκεκριμένων σταθερών (εμμέσων) τελών στερεών αποβλήτων πλοίων. Α) Η προσφεύγουσα διαμαρτύρεται για το ότι οι κατηγορίες των σταθερών (εμμέσων) λιμενικών τελών των παρεχόμενων υπηρεσιών με προκαθορισμένες συγκεκριμένες τιμές, που αναφέρονται στο Παράρτημα ... της προσβαλλόμενης διακήρυξης, μη νομίμως και υπ' ευθύνη του οικείου αναθέτοντος φορέα, δεν έχουν εγκριθεί με υπουργική απόφαση, ως σαφώς ορίζεται στο άρθρο 8 της ΚΥΑ 3122.3-15/71164/2021 (ΦΕΚ Β' 4790). Συνεπεία τούτων, η αξιολόγηση των οικονομικών προφορών θα γίνει επί μη εγκεκριμένων τελών, η δε οικονομική προφορά όσων εταιρειών συμμετάσχουν στον υπόψη διαγωνισμό θα τελεί υπό την αίρεση εγκρίσεως των τελών με υπουργική απόφαση. Ως χαρακτηριστικά αναφέρει η προσφεύγουσα στην προσφυγή της: *«... Η εξάρτηση της ισχύος της σύμβασης και της σε αυτήν περιεχόμενης οικονομικής προσφοράς από το μελλοντικό και αβέβαιο γεγονός έκδοσης μιας*

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

διοικητικής πράξης, ο ακριβής χρόνος της οποίας δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί, θέτει ολόκληρη την επίδικη προκήρυξη ως κανονιστική πράξη, με την οποία η αναθέτουσα αρχή καλεί τους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν στη διαγωνιστική διαδικασία και προσδιορίζει τους όρους, κριτήρια κ.ο.κ., την ίδια την κατακύρωση και φυσικά την επίδικη σύμβαση υπό αίρεση. Έτσι παραβιάζεται η γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, σύμφωνα με την οποία η ισχύς της διοικητικής πράξης δεν μπορεί να εξαρτηθεί από αναβλητική αίρεση (περιστατικό μέλλον και αβέβαιο), δεδομένου ότι το διοικητικό όργανο πρέπει να ασκεί την αρμοδιότητά του ενόψει της πραγματικής και ουσιαστικής κατάστασης που υπάρχει κατά το χρόνο της έκδοσής της (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμος Ι, σελ. 179*) ...». Τέλος, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι σε περίπτωση που αναδειχθεί ανάδοχος του υπόψη έργου, θα αναγκαστεί να προβεί σε μη νόμιμες ενέργειες αναφορικά με τα τέλη, με συνέπεια να καταστεί υπόλογη ή έστω συνυπεύθυνη έναντι των χρηστών του ... , σε πιθανές διεκδικήσεις τους για καταβολή αποζημιώσεων, λόγω αχρεωστήτως καταβληθέντων τελών (είτε εμμέσων είτε αμέσων).

Β) Σύμφωνα με το άρθρο 22 («Μεταβατικές Διατάξεις») της ΚΥΑ 3122.3-15/71164/2021: «1. Τα σχέδια παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων που έχουν εγκριθεί μέχρι την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της παρούσας απόφασης, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την ημερομηνία λήξης τους. 2. Τυχόν αιτήματα έγκρισης ή επικαιροποίησης σχεδίων παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων τα οποία έχουν κατατεθεί μέχρι την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της παρούσας απόφασης και δεν έχουν τύχει έγκρισης, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις τις ισχύουσας κατά το χρόνο υποβολής τους νομοθεσίας. 3. Σχέδια παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων που κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας έχουν λήξει, έχει, ωστόσο, υποβληθεί εμπροθέσμως αίτημα για επανέγκρισή τους, ως προς το οποίο εκκρεμεί η έκδοση της σχετικής απόφασης, διατηρούνται σε ισχύ έως την έγκριση του νέου σχεδίου...».

Από τη διάταξη της παρ. ... του άρθρ. 22 της ως άνω ΚΥΑ, προκύπτει ότι το σχέδιο παραλαβής και διαχείρισης αποβλήτων πλοίων της «...» έχει εγκριθεί με την με αριθμ. πρωτ. ... απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΑΔΑ: ...) και λήγει σε τρία (3) έτη, ήτοι το έτος 2025 και επομένως, η «...» καλύπτεται από τη διάταξη αυτή, απορριπτομένων των περι του αντιθέτου ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Με βάση τα ανωτέρω και

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

δεδομένου ότι, αφενός μεν, τα τέλη των τακτικών πλόων που θα προκύψουν από τη διαγωνιστική διαδικασία, θα σταλούν μαζί με τα τέλη των εκτάκτων πλόων για έγκριση στην αρμόδια αρχή (Υπουργείο ...), αφετέρου δε, η «...» έχει καθορίσει την σχετική διαδικασία στην παρ. 1.8.1. (βλ. ορισμό: «...») και στην παρ. 2.3. («...») της διακήρυξης, ο 5^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής κρίνεται απορριπτέος.

• 6^{ος} λόγος προσφυγής: κακή σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου - ανυπόστατη απόφαση έγκρισης της διακήρυξης - αναρμοδιότητα Διευθύνοντος Συμβούλου να υπογράψει τη διακήρυξη. Α) Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι κατά την κρίσιμη συνεδρίαση έκδοσης της με αριθμ. πρωτ. ... απόφασης έγκρισης της επίμαχης διακήρυξης, η οποία έλαβε χώρα την ..., παρέστησαν ο Διευθυντής Προγραμματισμού ..., η Διευθύντρια Οικονομικών Υπηρεσιών, ..., ο Διευθυντής Τεχνικών Έργων, ... και ο Διευθυντής Λιμενικών Υπηρεσιών ..., δίχως δικαίωμα ψήφου, παρόλο που κατά την ψηφοφορία δεν επιτρέπεται να παρίσταται κανείς άλλος, πλην των μελών του ΔΣ. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, η ως άνω απόφαση εκδόθηκε μη νομίμως, διότι από κανένα σημείο των πρακτικών της δεν βεβαιώνεται ότι τα προαναφερόμενα διευθυντικά στελέχη αποχώρησαν πριν την έναρξη της συζήτησης ή τουλάχιστον πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας. Μάλιστα προς υποστήριξη των σχετικών ισχυρισμών της, η προσφεύγουσα παραπέμπει στις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και στην υπ' αριθμ. ... εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας ... του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, με θέμα: «Οδηγίες για την εκμετάλλευση ... », στην οποία ορίζεται ότι: «Οι συνεδριάσεις, αν στο νόμο δεν ορίζεται διαφορετικά, είναι μυστικές. Η κατά τη συζήτηση παρουσία άλλων προσώπων, πλην των μελών και του γραμματέα ή των τυχόν ειδικώς οριζόμενων στο νόμο προσώπων, δεν επιτρέπεται. Το συλλογικό όργανο, όμως, μπορεί να καλέσει, προς παροχή πληροφοριών ή προσαγωγή στοιχείων, υπηρεσιακά ή άλλα πρόσωπα, τα οποία και αποχωρούν πριν από την έναρξη της συζήτησης».

Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, παρόλο που σύμφωνα με το καταστατικό της «...», η πρόσκληση στην οποία αναγράφονται τα θέματα ημερήσιας διάταξης, επιδίδεται προς τα μέλη του ΔΣ της «...» τουλάχιστον δυο (2) εργάσιμες ημέρες πριν την ημέρα της συνεδρίασης, εντούτοις, στην

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

προκειμένη περίπτωση η μεν πρόσκληση πρωτοκολλήθηκε στις ... .2023, η δε συνεδρίαση του ΔΣ έλαβε χώρα την ... .2023, ήτοι χωρίς να μεσολαβήσουν τουλάχιστον δυο (2) εργάσιμες ημέρες ανάμεσα στην ημερομηνία επίδοσης της πρόσκλησης και στην ημερομηνία της συνεδρίασης.

Επιπροσθέτως, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η με αριθμ. πρωτ. .../2023 απόφαση του ΔΣ της «...», με την οποία εγκρίθηκε η προσβαλλόμενη διακήρυξη: i) δεν φέρει τις ηλεκτρονικές υπογραφές των παρόντων στην οικεία συνεδρίαση μελών του ΔΣ, ούτε και βεβαίωση ότι αποτελεί ακριβές αντίγραφο εκ του πρωτοτύπου και επομένως, θα πρέπει να ακυρωθεί ως ανυπόστατη και ii) δεν εξουσιοδοτεί τον Διευθύνοντα Σύμβουλο να προβεί στην υπογραφή και δημοσίευση της προσβαλλόμενης διακήρυξης και επομένως, η μόνη υπογραφή της από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, συνεπάγεται ότι εκδόθηκε από αναρμόδιο όργανο. Τέλος, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι από την επισκόπηση της ως άνω απόφασης του ΔΣ της «...», όπως αυτή αναρτήθηκε στο σύστημα ... , δεν προκύπτει ότι το ΔΣ ενέκρινε το σύνολο των όρων της επίδικης διακήρυξης.

B) Καταρχάς, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο ανωτέρω λόγος προσφυγής βασίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή, ότι κατά τη λήψη των αποφάσεων της «...», εφαρμόζεται ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας. Υπενθυμίζεται ότι, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 του ν. 2690/1999: *«Οι διατάξεις του Κώδικα αυτού εφαρμόζονται στο Δημόσιο, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και στα άλλα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, εκτός αν άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις. Ειδικά οι διατάξεις των άρθρων 4 έως 7 και του άρθρου 12 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, στα Ν.Π.Ι.Δ. και τις Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς (ΔΕΚΟ) του Κεφαλαίου Α` του Ν.3429/2005, καθώς και στα νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α, εντός ή εκτός της Γενικής Κυβέρνησης».* Τουναντίον, βάσει του άρθρου 21 («...») του ν. 2932/2001 («Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών ...» (ΦΕΚ Α' 145), η «...» αποτελεί ..., μη διεπόμενη από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, αλλά από τις διατάξεις του ν. 2932/2001, τη νομοθεσία περί ... και το καταστατικό της [βλ. και υπ' αριθμ. 245/2022 απόφαση του ΣτΕ (σκ. 14), που αφορά στην λειτουργία του Δ.Σ. της «...», δηλαδή οργανισμού ... ίδιας ... με την «...»]. Πιο

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

συγκεκριμένα, στο άρθρο 21 του ν. 2932/2001 προβλέπεται ότι: «... στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. μπορεί να παρίσταται, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο Νομικός Σύμβουλος της Εταιρείας ή άλλα πρόσωπα, εφόσον το αποφασίσει το Δ.Σ.». Επομένως, λόγω της ως άνω, ειδικής πρόβλεψης που τέθηκε στον νόμο, η παρουσία των προαναφερόμενων προσώπων κατά την ψηφοφορία, ουδόλως επιδρά στην νομιμότητα της σχετικής απόφασης, απορριπτομένων ως αβάσιμων των σχετικών ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Εξάλλου, από την επισκόπηση της επίμαχης απόφασης, ουδόλως προκύπτει ότι το ΔΣ επηρεάστηκε από τους ως άνω παριστάμενους κατά τη λήψη της σχετικής απόφασής του και ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεμελιωθεί, εν προκειμένω, βλάβη της προσφεύγουσας. Σε κάθε περίπτωση, από το κείμενο της εν λόγω απόφασης προκύπτει σαφώς ότι η συζήτηση επί των θεμάτων της ημερησίας διάταξης έλαβε χώρα αποκλειστικά και μόνο από τα μέλη του ΔΣ, τα οποία ψήφισαν και αποφάσισαν επί αυτών. Επίσης από κανένα σημείο της εν λόγω απόφασης δεν προκύπτει ότι κάποιο μέλος ή κάποια μέλη του ΔΣ της «...» παραστάθηκαν διά αντιπροσώπευσης από τρίτο πρόσωπο-μη μέλος του ΔΣ.

Περαιτέρω, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας που αφορούν στην επίδοση της πρόσκλησης προς τα μέλη του ΔΣ, θα πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι και περαιτέρω, ως αβάσιμοι, αφού η επίδοση έλαβε χώρα δύο (2) ημέρες πριν την επίμαχη συνεδρίαση, ως ακριβώς προβλέπεται στο καταστατικό του αναθέτοντος φορέα, σε κάθε δε περίπτωση, κατά τη συνεδρίαση της ... .2023 σημειώθηκε η απαιτούμενη από τον νόμο απαρτία και επομένως, η απόφαση εκδόθηκε όλως νομίμως. Ομοίως, όλως αβασίμως προβάλλεται από την προσφεύγουσα, ότι δήθεν στο κείμενο της επίμαχης απόφασης έγκρισης της διακήρυξης θα έπρεπε να αναγράφονται οι ηλεκτρονικές υπογραφές των παρόντων μελών του ΔΣ και τούτο, διότι η απόφαση αυτή αναρτήθηκε νομίμως στο σύστημα «...» και έλαβε τον απαιτούμενο αριθμό ΑΔΑ. Επίσης, ως αβάσιμοι θα πρέπει να απορριφθούν οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας που αφορούν στην δήθεν δημοσίευση της διακήρυξης από αναρμόδιο όργανο, ήτοι, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της «...», καθώς το κείμενο της εν θέματι διακήρυξης δεν φέρει υπογραφή, αλλά έχει νομίμως αναρτηθεί στο σύστημα «ΚΗΜΔΗΣ» και έχει λάβει τον απαιτούμενο αριθμό ... .

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

Τέλος, αναφορικά με τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, κατά τον οποίο το ΔΣ του οικείου αναθέτοντος φορέα δήθεν δεν ενέκρινε το σύνολο της ένδικης διακήρυξης, σημειώνεται ότι, ως προκύπτει από το διατακτικό της ως άνω απόφασης, το ΔΣ της «...» ενέκρινε το σύνολο των όρων της διακήρυξης του διεθνούς ηλεκτρονικού ανοιχτού διαγωνισμού για την «Παραχώρηση ...», αφού ο Πρόεδρος του ΔΣ, μεταξύ άλλων, εισηγήθηκε: «Δ. Την έγκριση των όρων της Διακήρυξης του Διεθνούς Ηλεκτρονικού Ανοιχτού Διαγωνισμού για την “Παραχώρηση ... της «...». Με βάση τα προαναφερόμενα, ο 6^{ος} λόγος της υπό προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί εν συνόλω, ως αβάσιμος και περαιτέρω ως απαράδεκτος.

- 7^{ος} λόγος προσφυγής: μη νόμιμη ανάθεση της συμβουλευτικής υποστήριξης σε μη δικηγορική εταιρεία. Α) Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι με την με αριθμό .../2023 απόφαση του Διευθύνοντος Συμβούλου της «...» μη νομίμως ανατέθηκε στην εταιρεία «...» η συμβουλευτική υποστήριξη για τη μελέτη και την σύνταξη τευχών διακήρυξης για την εφαρμογή του Κανονισμού ... στην ... υπηρεσία συλλογής αποβλήτων πλοίων και τούτο, διότι η παροχή της εν λόγω συμβουλευτικής υποστήριξης αποτελεί νομική υπηρεσία, η οποία παρέχεται είτε από φυσικά πρόσωπα με την ιδιότητα του δικηγόρου, είτε από δικηγορικές εταιρείες. Εν όψει των ανωτέρω, η προσφεύγουσα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ανάθεση δικηγορικού έργου σε μη δικηγορική εταιρεία, συνιστά ευθεία παραβίαση των οριζόμενων στο άρθρο 9 του Κώδικα Δικηγόρων και συνεπάγεται την (μη νόμιμη) λήψη υπόψη από τον αναθέτοντα φορέα γνώμης που προέρχεται από αναρμόδιο πρόσωπο, αφού «... η οικειοθελής γνωμοδοτική διαδικασία δεν μπορεί να υποκαταστήσει την προβλεπόμενη από τον νόμο.».

Όπως προαναφέρθηκε στην παρούσα σκέψη, στην προκειμένη διαδικασία δεν τυγχάνει εφαρμογής ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας και επομένως, οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας θα πρέπει να απορριφθούν. Επίσης, δεδομένου ότι δεν υφίσταται διάταξη νόμου, η οποία να καθιστά άκυρη μια διακήρυξη και τους όρους αυτής, σε περίπτωση ανάθεσης της συμβουλευτικής υποστήριξης για τη μελέτη και την σύνταξη των τευχών σε τρίτους, η διαδικασία ανάθεσης συμβουλευτικής υποστήριξης σε εξωτερικό σύμβουλο ουδόλως επηρεάζει την νομιμότητα της προσβαλλόμενης

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

διακήρυξης, ως εσφαλμένα υπολαμβάνει η προσφεύγουσα. Με βάση τα προαναφερόμενα και δοθέντος ότι σε κανένα σημείο της κρινόμενης προσφυγής, δεν τεκμηριώνεται συγκεκριμένη βλάβη της προσφεύγουσας από την επίμαχη ανάθεση συμβουλευτικών υπηρεσιών, ο 7^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής προβάλλεται, εν προκειμένω, άνευ εννόμου συμφέροντος και ως εκ τούτου, απαραδέκτως. Άλλωστε, προς θεμελίωση εννόμου συμφέροντος του προσφεύγοντος, ως επίκληση βλάβης νοείται όχι η απλή επίκληση παρανομίας ή η κατά γενικό τρόπο προβολή παραβάσεως διαφόρων διατάξεων οποιουδήποτε επιπέδου, αλλά η επίκληση των συγκεκριμένων και αρκούντως εξειδικευόμενων στοιχείων, που αφορούν τη νομική ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα (βλ. σκέψη 4 της παρούσας).

- 8^{ος} λόγος προσφυγής: θέσπιση μη νόμιμου ποσού εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Α) Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, παρόλο που η απαιτούμενη εγγυητική επιστολή συμμετοχής δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των ... €, ήτοι το 2% επί των 300.000€, που συνιστά την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, μη συνυπολογιζόμενων των δικαιωμάτων προαίρεσης, εντούτοις, στην παρ. ... της διακήρυξης (βλ. σελ. ...), προβλέπεται ότι: «1. Για την έγκυρη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, κατατίθεται από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (προσφέροντες), εγγυητική επιστολή συμμετοχής, ποσού ... (...€)». Ως ειδικότερα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, δια της θέσπισης απαίτησης περί προσκόμισης εγγυητικής επιστολής ποσού διπλάσιου του μέγιστου προβλεπόμενου στον νόμο, αφού, εν προκειμένω, μη νομίμως έχει συνυπολογισθεί και το δικαίωμα προαίρεσης (... € x 2% = ... €, αντί του νόμιμου ... € x 2% = ... €), υφίσταται προφανή βλάβη, καθώς υποχρεούται να υποβληθεί σε οικονομική δαπάνη, η οποία δυσχεραίνει την συμμετοχή της στον υπόψη διαγωνισμό.

Β) Σύμφωνα με το άρθρο 72 («...») παρ. 1 του ν. 4412/2016: «1. Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «εγγύηση συμμετοχής», το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ, και δεν μπορεί να υπερβαίνει το δύο τοις εκατό (2%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, μη συνυπολογιζόμενων των δικαιωμάτων προαίρεσης και παράτασης της σύμβασης, με στρογγυλοποίηση στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο».

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

Ομοίως, στο άρθρο 302 («...») παρ. 1 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτοντες φορείς ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «εγγύηση συμμετοχής», το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ και δεν μπορεί να υπερβαίνει το δυο τοις εκατό (2%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, μη συνυπολογιζομένων των δικαιωμάτων προαίρεσης και παράτασης της σύμβασης, με στρογγυλοποίηση στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο». Εν προκειμένω, η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται σε 600.000€, χωρίς ΦΠΑ, για δύο (2) έτη (1 έτος + 1 έτος προαίρεσης) [βλ. παρ. ..., σελ. ... της διακήρυξης], για τον ανωτέρω δε λόγο, η ... με το με αρ. πρωτ. ... έγγραφό της (ΑΔΑ: ...), που εντάχθηκε στο κανονιστικό πλαίσιο της ένδικης διακήρυξης, προέβη εγκαίρως και επισήμως σε σχετική διευκρίνιση – διόρθωση σχετικά με το ύψος της απαιτούμενης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής (ως καταληκτική προθεσμία υποβολής προσφορών, ορίστηκε, εν προκειμένω, η ... .2023), ορίζοντάς αυτό στο ποσό των ... ευρώ (... €), απορριπτομένων των σχετικών ισχυρισμών της προσφεύγουσας ως αβάσιμων. Σημειώνεται, επίσης, ότι αλυσιτελώς προβάλλεται από την προσφεύγουσα, ότι κατά τον χρόνο δημοσίευσης της ως άνω διευκρίνισης στο σύστημα ΕΣΗΔΗΣ, είχε ήδη εκδώσει την εγγυητική επιστολή συμμετοχής της στον υπόψη διαγωνισμό. Εν όψει των ανωτέρω, ο 8^{ος} λόγος της κρινόμενης προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί.

• 9^{ος} λόγος προσφυγής: θέσπιση αντιφατικών οικονομικών όρων στη διακήρυξη. Α) Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι παρόλο που στο Παράρτημα ... της διακήρυξης (βλ. σελ. ...), αναφέρεται ότι, εάν το πλοίο παραδώσει απόβλητα, τότε ένα ποσοστό 15% του καταβαλλόμενου από το πλοίο τέλους παρακρατείται από την «...», εντούτοις, στο άρθρ. 1.8. της διακήρυξης (βλ. σελ. ...), ορίζεται ποσοστό 12%, ως αντάλλαγμα επί των εισπραττόμενων τελών υπέρ του αναθέτοντος φορέα και επομένως, θεσπίστηκαν εν προκειμένω αντιφατικοί οικονομικοί όροι, που δυσχεραίνουν την εκ μέρους της υποβολή ορθής οικονομικής προσφοράς.

Β) Στο Παράρτημα ... της διακήρυξης, ορίζεται ότι: «Εάν το πλοίο δεν παραδώσει απόβλητα (κατά ... της Δ.Σ. ...), παρακρατείται ολόκληρο το ποσό των προκαταβαλλόμενων τελών, εκ των οποίων ποσοστό 5% από τα τέλη στερεών αποβλήτων, θα αποδίδεται στον Παραχωρησιούχο, με μέριμνα και

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

δαπάνες του οποίου θα αναπτυχθεί και θα λειτουργήσει η μηχανογραφική εφαρμογή. [...]». Περαιτέρω, στο άρθρο 1.8. («...») της διακήρυξης, ορίζεται ότι: «Αντάλλαγμα: Το ποσοστό 12% επί των εισπραττόμενων τελών και τιμολογίων παροχής υπηρεσιών παραλαβής στερεών αποβλήτων και καταλοίπων φορτίου πλοίων, υπέρ του Αναθέτοντα Φορέα καθ' όλη την Περίοδο Παραχώρησης, κατά τους ειδικότερους όρους της παρούσας.», το οποίο (άρθρο) διευκρινίστηκε με το με αρ. πρωτ. ... έγγραφο της «...», το οποίο αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του υπόψη διαγωνισμού (ΕΣΗΔΗΣ), στο οποίο αναφέρεται ότι: «Διευκρινίζεται ότι στο άρθρο 1.8., παρ. ... (σελ. ...) της Διακήρυξης αναγράφεται εκ παραδρομής λάθος: «Αντάλλαγμα: Το ποσοστό 12% επί των εισπραττόμενων τελών και τιμολογίων παροχής υπηρεσιών παραλαβής στερεών αποβλήτων και καταλοίπων φορτίου των πλοίων, υπέρ του Αναθέτοντα Φορέα καθ' όλη την Περίοδο Παραχώρησης, κατά τους ειδικότερους όρους της παρούσας» αντί του ορθού που είναι: «Αντάλλαγμα: Το ποσοστό 15% επί των εισπραττόμενων τελών και τιμολογίων παροχής υπηρεσιών παραλαβής στερεών αποβλήτων και καταλοίπων φορτίου των πλοίων, υπέρ του Αναθέτοντα Φορέα καθ' όλη την Περίοδο Παραχώρησης, κατά τους ειδικότερους όρους της παρούσας». Με βάση τα προαναφερόμενα, ο 9^{ος} λόγος της κρινόμενης προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

- 10^{ος} λόγος προσφυγής: θέσπιση μη νόμιμου κριτηρίου τεχνικής επάρκειας – εμπειρίας. Α) Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι παρόλο που, σύμφωνα με την ΚΥΑ 3122.3-15/71164/2021 (Β' 4790), ως υπόχρεος για την παροχή ... παραλαβής, δεν ορίζεται μόνο ο φορέας διαχείρισης ενός ..., αλλά και οι πάσης φύσης επιχειρήσεις που διαθέτουν ιδιωτικές παράκτιες εγκαταστάσεις στις οποίες καταπλέουν πλοία, δια του όρου ... της διακήρυξης, ως είναι διατυπωμένος – στον οποίον, σημειωτέον, ζητείται από τους οικονομικούς φορείς να έχουν εκτελέσει (κατά τη διάρκεια της τελευταίας 5ετίας) ή να εκτελούν επιτυχώς τουλάχιστον δυο (2) συμβάσεις παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών παραλαβής και διαχείρισης στερεών αποβλήτων και καταλοίπων φορτίου πλοίων σε ... – μη νομίμως αποκλείονται οι ιδιωτικές παράκτιες εγκαταστάσεις, παρά το γεγονός ότι και στις τελευταίες λαμβάνει χώρα παραλαβή και διαχείριση αποβλήτων πλοίων και δη με τους ίδιους ακριβώς όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν και για τους ... . Συναφώς, προς

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

απόδειξη της ανωτέρω τεχνικής και επαγγελματικής εμπειρίας, μη νομίμως γίνονται, εν προκειμένω, αποδεκτά (βλ. ενότητα Β. ... της παρ. ....), μόνο τα αντίγραφα των συμβάσεων που έχουν εκτελεστεί σε λιμένες (όπως και οι αντίστοιχες βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης) και όχι τα αντίγραφα των συμβάσεων που έχουν εκτελεστεί σε ..., στις οποίες καταπλέουν πλοία, αλλά ούτε και οι βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης που έχουν χορηγηθεί από τους πλοιοκτήτες. Ως δε χαρακτηριστικά αναφέρει η προσφεύγουσα, οι διατάξεις που περιέχονται στους προσβαλλόμενους όρους της διακήρυξης παραβιάζουν ευθέως τα οριζόμενα στο άρθρο 6 «Αρχές που διέπουν τη σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης (άρθρο 3 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ)» του ν. 4413/2016 και της προξενούν προφανή βλάβη, διότι αφενός μεν, της αποστερούν το δικαίωμα να επικαλεστεί την απολύτως συναφή και σχετική με το αντικείμενο της επίδικης διαδικασίας εμπειρία της σε ... εγκαταστάσεις (πχ ..., ..., ...), αφετέρου δε, διότι παρεμποδίζεται η συμμετοχή τρίτων, με τους οποίους θα μπορούσε να συνεργαστεί και οι οποίοι, είτε διαθέτουν εμπειρία σε ... εγκαταστάσεις της Ελλάδας και του εξωτερικού, είτε συμβάλλονται απευθείας με το πλοίο και μπορούν να προσκομίσουν βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης πλοιοκτητών, τις οποίες, όμως, η επίδικη διακήρυξη μη νομίμως δεν θεωρεί αποδεκτές.

Β) Στο άρθρο ... της προσβαλλόμενης διακήρυξης ορίζεται ότι: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού: (α) κατά την διάρκεια της τελευταίας ... πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού, να έχουν εκτελέσει ή να εκτελούν επιτυχώς για χρονικό διάστημα κατ' ελάχιστο τριάντα έξι (36) μηνών, τουλάχιστον ... (...) συμβάσεις παροχής Ολοκληρωμένων Υπηρεσιών ... στερεών αποβλήτων και καταλοίπων φορτίου πλοίων : (i) σε ..., οι οποίοι εμφανίζουν, έκαστος εξ αυτών, τουλάχιστον αντίστοιχη κίνηση με τον ..., ως προς τον ... και το ... των πλοίων που κατέπλευσαν στο ..., τον ... και το ... των πλοίων που παρέδωσαν ... και ... φορτίου, τις ποσότητες των ... και ... πλοίων, και (ii) στους οποίους ... της παρ. (i) και για κάθε έναν εξ αυτών ο υποψήφιος οικονομικός φορέας παρείχε ή παρέχει αποδεδειγμένα υπηρεσίες ... αποβλήτων και καταλοίπων φορτίου πλοίων, αντίστοιχες ως προς τον ... και το ... των πλοίων που εξυπηρέτησε και τις ποσότητες ... που παρέλαβε...». Επίσης, στην ενότητα ... της παρ. ... της

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

προσβαλλόμενης διακήρυξης ορίζεται ότι : «*B... Για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας της παραγράφου 3.2.6. οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν, επί ποινή αποκλεισμού, με την υποβολή της Προσφοράς: ... (β) Αντίγραφα ... (...) συμβάσεων τους παροχής Ολοκληρωμένων Υπηρεσιών ... και ... στερεών αποβλήτων και ... πλοίων τουλάχιστον τριάντα έξι (36) μηνών διάρκειας εκάστη, που έχουν εκτελεσθεί ή εκτελούνται επιτυχώς κατά την τελευταία ... : α) σε ... , οι οποίοι εμφανίζουν, έκαστος, τουλάχιστον αντίστοιχη κίνηση με τον ..., ως προς τον ..., το ... των πλοίων που κατέπλευσαν στο ..., τον ... και το ... των πλοίων που παρέδωσαν ... και ... φορτίου, τις ποσότητες των παραληφθέντων ... και καταλοίπων ... πλοίων, και β) στους οποίους ... έχουν παρασχεθεί ή παρέχονται αποδεδειγμένα υπηρεσίες ... αποβλήτων και καταλοίπων ... πλοίων, αντίστοιχες ως προς τον ... και το ... των πλοίων που εξυπηρέτησε και τις ποσότητες κατ' είδος ... που παρέλαβε...».*

Εν προκειμένω, το ως άνω κριτήριο επιλογής νομίμως καθορίσθηκε κατά τη διακριτική ευχέρεια της «...», προκειμένου να διασφαλιστεί τόσο η παροχή της προς παραχώρηση ... , όσο και η ποιότητα αυτής, σε κάθε δε περίπτωση, τα αντικειμενικά κριτήρια που προβλέφθηκαν, εν προκειμένω, θα πρέπει να διασφαλίζουν την αδιάλειπτη και προσήκουσα παροχή μιας τόσο σημαντικής ... υπηρεσίας. Επομένως, ο υποψήφιος ανάδοχος θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να αποδείξει ότι είχε ή έχει παράσχει αντίστοιχη ... υπηρεσία σε ... όμοιους με τον ... , ότι έχει εξυπηρετήσει όμοια είδη πλοίων, ότι έχει παραλάβει όμοια είδη ... και γενικά ότι έχει αποδεδειγμένα ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της προς ανάθεση ... υπηρεσίας. Ως, άλλωστε, προαναφέρθηκε στην παρούσα σκέψη, με την υπ' αριθμ. 1245/2022 απόφαση του ΣτΕ κρίθηκε ότι κατά την ανάθεση σύμβασης παραχώρησης, ο αναθέτων φορέας διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια να διαμορφώσει εντός του πλαισίου των ρυθμίσεων των άρθρων 39 και 40 του ν. 4413/2016 τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων οικονομικών φορέων και τα αντίστοιχα αποδεικτικά μέσα, προκειμένου να διασφαλίσει την επιλογή αναδόχου που διαθέτει τις κατάλληλες τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες, αλλά και την απαραίτητη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την προσήκουσα εκτέλεση της υπό παραχώρηση υπηρεσίας, τα δε κριτήρια αυτά ελέγχονται από την άποψη της τηρήσεως της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων, καθώς και της αρχής της αναλογικότητας. Ειδικότερα, στην σκέψη

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

29 της ως άνω απόφασης του ΣτΕ κρίθηκε ότι: «Επειδή, η θέσπιση κριτηρίου τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας και δη εμπειρίας του υποψηφίου αναδόχου που αποκτήθηκε σε λιμένες με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, μεταξύ των οποίων και ελάχιστος αριθμός αφίξεων πλοίων, εμπίπτει στα όρια της της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει ο αναθέτων φορέας κατά τη διαμόρφωση των όρων συμμετοχής. Και τούτο διότι ο αριθμός των αφίξεων πλοίων στον λιμένα, όπου έχει αποκτηθεί η απαιτούμενη εμπειρία, είναι ποιοτικό κριτήριο συναφές με το αντικείμενο του ένδικου διαγωνισμού, το οποίο, συνδυαζόμενο με το κριτήριο της ποσότητας αποβλήτων και καταλοίπων που διαχειρίστηκε ο υποψήφιος, αποβλέπει στη διασφάλιση της προσήκουσας εκτέλεσης της υπό παραχώρηση υπηρεσίας από τον ανάδοχο [...]».

Επίσης, με την υπ' αριθμ. 1558/2022 απόφαση του ΣτΕ κρίθηκε ότι: «Επειδή, η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας κατά την ανάθεση σύμβασης παραχώρησης διαθέτει «ευρεία» διακριτική ευχέρεια να διαμορφώσει εντός του πλαισίου των ρυθμίσεων του άρθρου 39 του ν. 4413/2016 τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων οικονομικών φορέων, προκειμένου να διασφαλίσει την επιλογή αναδόχου που διαθέτει αφενός τις κατάλληλες τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες και αφετέρου την απαραίτητη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την προσήκουσα εκτέλεση της υπό παραχώρηση υπηρεσίας (ΣτΕ 1245/2022). 14. Επειδή, στο πλαίσιο αυτό, η θέσπιση με τη διακήρυξη των κριτηρίων τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που η αναθέτουσα αρχή κρίνει πρόσφορα ή αναγκαία, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει της κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι επιτρέπει τη συμμετοχή ορισμένων ενδιαφερομένων και συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στο διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή σ' αυτόν άλλων, των οποίων οι σχετικές ικανότητες δεν πληρούν της απαιτήσεις της διακήρυξης, δεδομένου ότι από τη φύση της τα κριτήρια επιλογής προσδιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θεσπίσεως της απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στο διαγωνισμό ούτε δε ελέγχεται δικαστικώς. Ελέγχονται, της, και στην περίπτωση αυτή, τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής καθώς και οι τεχνικές προδιαγραφές από της απόψεως της τηρήσεως της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

διακρίσεων καθώς και της αρχής της αναλογικότητας (βλ. ΕΑ 107/2021, 124/2015, κ.ά.). [...]».

Όπως προεκτέθηκε, η προς παραχώρηση λιμενική υπηρεσία είναι υψίστης σημασίας και ευθύνης για την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς η «...», (μέσω του αναδόχου της) θα πρέπει να διαθέτει κατάλληλες εγκαταστάσεις, ικανές να δεχθούν κάθε είδους ... που προτίθεται να παραδώσει το πλοίο που προσεγγίζει τον λιμένα ευθύνης και αρμοδιότητάς της, συγχρόνως δε θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η λιμενική υπηρεσία παρέχεται νυχθημερόν και ότι κάθε χρήστης του λιμένα εξυπηρετείται, ανεξαρτήτως ημέρας και ώρας αιτήματος παράδοσης, αλλά και ανεξαρτήτως είδους και παραδιδόμενης ποσότητας ... . Με βάση τα προαναφερόμενα και δοθέντος ότι: α) κατά πάγια νομολογία, ο αναθέτων φορέας διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια να διαμορφώνει (εντός του πλαισίου των ρυθμίσεων του άρθρου 39 του ν. 4413/2016) τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής των υποψηφίων και δη, τα κριτήρια της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, η δε καταλληλότητα των κριτηρίων αυτών αξιολογείται σε σχέση με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπό παραχώρηση σύμβασης, β) κατά τα παγίως νομολογιακά κριθέντα, η απαίτηση προσκόμισης συναφούς τεχνικής εμπειρίας θεωρείται εύλογη, σε κάθε δε περίπτωση, ο ειδικότερος προσδιορισμός της εμπειρίας αυτής ανήκει στη διακριτική ευχέρεια του εκάστοτε αναθέτοντος φορέα και γ) η προσφεύγουσα απαραδέκτως επιχειρεί να διαμορφώσει τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής της ένδικης διακήρυξης, με βάση τα δικά της επιχειρηματικά συμφέροντα και τις δικές της προτιμήσεις, ο 10^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος. Εξάλλου, ουδεμία βλάβη υφίσταται η προσφεύγουσα από τους ως άνω όρους και επομένως, απαραδέκτως αμφισβητεί την νομιμότητα της ένδικης διαδικασίας.

- 11^{ος} λόγος προσφυγής: μη θέσπιση κριτηρίου επιλογής σχετικά με την ανάπτυξη-συντήρηση της ... . Α) Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι παρόλο που η ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση της ... αποτελεί συμβατική υποχρέωση του αναδόχου, στην προσβαλλόμενη διακήρυξη δεν περιλαμβάνεται κανένα κριτήριο επιλογής αναφορικά με την ικανότητα του αναδόχου να ανταποκριθεί στην υποχρέωσή του αυτή. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, στην προκειμένη περίπτωση τα κριτήρια επιλογής των

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

υποψηφίων αναδόχων δεν καλύπτουν το σύνολο του συμβατικού αντικειμένου, γεγονός που συνιστά ευθεία παραβίαση του ν. 4413/2016. Συναφώς, η ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση της εφαρμογής αυτής δεν έχει περιληφθεί στα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών των υποψηφίων και ως εκ τούτου, μέρος του συμβατικού αντικειμένου δεν αξιολογείται ούτε και συνεκτιμάται σε κανένα στάδιο της επίδικης διαδικασίας. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι: α) παρόλο που για την ανωτέρω εφαρμογή καταβάλλεται στον ανάδοχο σταθερό τίμημα (το οποίο ανέρχεται σε 5% επί των προκαταβαλλόμενων και μη επιστρεφόμενων τελών), εντούτοις, οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν οικονομική προσφορά για την εφαρμογή αυτήν (για παράδειγμα να προσφέρουν χαμηλότερο ποσοστό, π.χ 3% ή 4%), ώστε να αυξηθούν έμμεσα τα έσοδα του αναθέτοντος φορέα και β) από τις προσβαλλόμενες διατάξεις υφίσταται προφανή βλάβη, διότι παρόλο που η δική της εφαρμογή υπερέχει ποιοτικά σε σχέση με εκείνη των ανταγωνιστών της, η επίδικη διακήρυξη δεν της παρέχει τη δυνατότητα να αξιολογηθεί ως προς αυτήν.

Β) Στην παρ. .... του Παραρτήματος ... της προσβαλλόμενης διακήρυξης ορίζεται ότι: *«2.1. Για την εκτέλεση των υπηρεσιών της παρούσας, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται με δαπάνες του να αναπτύξει, εγκαταστήσει, λειτουργεί και συντηρεί ... , η οποία πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή με την έναρξη ισχύος της Σύμβασης Παραχώρησης. 2.2. Η ανωτέρω εφαρμογή θα λειτουργεί με προσωπικό του Παραχωρησιούχου σε γραφειακό χώρο που θα διαθέσει δωρεάν ο αναθέτων φορέας. Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται αφού εκπαιδεύσει το προσωπικό του Αναθέτοντος φορέα να δώσει πρόσβαση στην ... στο προαναφερθέν προσωπικό της ... ώστε να μπορεί να παρακολουθεί την εκτέλεση της Σύμβασης. Η εφαρμογή θα υπόκειται σε συνεχή αναβάθμιση, ανάλογα με τις απαιτήσεις που θα προκύπτουν κατά τη λειτουργία των ευκολιών υποδοχής ... και ... πλοίων. 2.3. Το κόστος εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης της εφαρμογής αυτής θα καλυφθεί από την παρακράτηση ποσοστού 5% από τα προκαταβαλλόμενα τέλη και τα μη επιστρεφόμενα τέλη, στερεών αποβλήτων, όπως αυτά περιγράφονται στο Παράρτημα ... της παρούσας. Το ποσοστό αυτό του 5% θα αποδίδεται στον Παραχωρησιούχο, με δαπάνες και μέριμνα του οποίου θα αναπτυχθεί, θα λειτουργεί και θα συντηρείται η ανωτέρω ...».*

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

Από τις ως άνω διατάξεις της διακήρυξης συνάγεται σαφώς ότι η ... εφαρμογή αποτελεί συμβατική υποχρέωση του αναδόχου, ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν θα ήταν εύλογο να αξιολογηθεί ο παρέχων μία περιβαλλοντική υπηρεσία ως προς το πρόγραμμα που εφαρμόζει για την καταχώρηση σε ... δεδομένων. Λαμβανομένου υπόψη ότι η επίμαχη υποχρέωση του αναδόχου συνίσταται στην ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση ... και στην ανάληψη του κόστους αυτής, από την έναρξη της σύμβασης παραχώρησης μέχρι και την λήξη αυτής, ο σχετικός ισχυρισμός της προσφεύγουσας θα πρέπει να απορριφθεί, αφού ένα πρόγραμμα δεδομένων δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αξιολόγησης. Ομοίως απορριπτέος κρίνεται και ο ισχυρισμός της εν λόγω εταιρείας περί μείωσης του ποσοστού που έχει καθορισθεί στη διακήρυξη, με σκοπό την αύξηση των εσόδων της «...». Και τούτο, διότι η αύξηση των εσόδων από μία περιβαλλοντικής φύσεως, υποχρεωτική λιμενική υπηρεσία, δεν αποτελεί σκοπό της «...», αλλά και διότι, σε περίπτωση που η προσφεύγουσα κρίνει ότι το ποσό που δύναται να προσφέρει για την ... εφαρμογή είναι χαμηλότερο από το προκαθορισμένο στην ένδικη διακήρυξη, θα μπορούσε να το συμπεριλάβει στην οικονομική της προσφορά για τον καθορισμό των τελών και των τιμολογίων που θα προσφέρει στον διαγωνισμό, σε κάθε δε περίπτωση, ουδεμία βλάβη υφίσταται από τον καθορισμό του εν λόγω ποσοστού στη διακήρυξη. Τέλος, αλυσιτελώς προβάλλεται από την προσφεύγουσα ότι δήθεν θα παράσχει ποιοτικά καλύτερη εφαρμογή σε σύγκριση με αυτήν που θα δοθεί από τον ανταγωνιστή της και ότι θα προσφέρει χαμηλότερο τίμημα, καθώς η εν λόγω εταιρεία δεν δύναται να έχει προκαθορίσει τον ανταγωνιστή της ή/και την εφαρμογή που θα χρησιμοποιήσει. Εν όψει των ανωτέρω και δοθέντος ότι η προσφεύγουσα επιχειρεί απαραδέκτως να διαμορφώσει τους όρους της διακήρυξης, σύμφωνα με τα δικά της επιχειρηματικά συμφέροντα και τις δικές της προτιμήσεις, προκειμένου να διασφαλίσει την ύπαρξη «...» υπέρ αυτής και σε βάρος των ανταγωνιστών της, ο 11^{ος} λόγος προσφυγής απορρίπτεται ως άνευ εννόμου συμφέροντος προβαλλόμενος.

- 12^{ος} λόγος προσφυγής: μη νόμιμη παροχή χρήσεων γης στον ανάδοχο. Α) Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι στο άρθρο 4 του Παραρτήματος ... της προσβαλλόμενης διακήρυξης (βλ. σελ. ...), καθορίζονται οι παροχές της

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

«...», στις οποίες περιλαμβάνεται η δωρεάν παραχώρηση στον ανάδοχο υπαίθριου χώρου για τη στάθμευση οχημάτων, υπαίθριου χώρου σε προβλήτα για μεταφόρτωση στερεών αποβλήτων, ασφαλούς χώρου για την πρόσδεση πλωτών μέσων του αναδόχου, γραφειακού χώρου και αποθηκευτικού στεγασμένου χώρου. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, επειδή για την ζώνη λιμένα αρμοδιότητας της «...» δεν υφίστανται ..., οι προαναφερόμενες παραχωρήσεις χώρων είναι μη νόμιμες, ενώ ως χαρακτηριστικά αναφέρει στην προσφυγή της: *«... με την συμπερίληψη παράνομων παραχωρήσεων χώρων στην επίδικη διακήρυξη, η ... μας προξενεί βλάβη, διότι δίνει το δικαίωμα συμμετοχής και σε ανταγωνιστές μας, οι οποίοι αδυνατούν να παρέχουν την επίδικη υπηρεσία χωρίς την κατάληψη ... του λιμένα, σε αντίθεση με εμάς, που μπορούμε να την παρέχουμε προσηκόντως χωρίς να έχουμε ανάγκη τέτοιες παράνομες παραχωρήσεις, διότι σε ... με το λιμένα έχουμε εκτεταμένες εγκαταστάσεις που θα χρησιμοποιούσαμε...»*. Τέλος, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι για την κατασκευή, επισκευή, συντήρηση και βελτίωση των ανωτέρω χώρων, το άρθρο 46 του ν. 4150/2013, όπως ισχύει, απαιτεί την προηγούμενη έγκριση των χρήσεων γης με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται μετά από γνωμοδότηση της ... .

Β) Στο άρθρο 4 του Παραρτήματος ... της διακήρυξης, προβλέπονται τα εξής : *«4. ... . 4.1. Η ... θα παρέχει δωρεάν στον Παραχωρησιούχο: 4.1.1. Υπαίθριο χώρο για τη στάθμευση των οχημάτων του, που πρέπει να είναι σε ετοιμότητα για την παραλαβή των αποβλήτων. 4.1.2. Υπαίθριο χώρο σε προβλήτα για την μεταφόρτωση αν χρειασθεί των παραλαμβανομένων στερεών αποβλήτων με τα πλωτά μέσα του Παραχωρησιούχου, προκειμένου αυτά να μεταφερθούν και να διατεθούν νομίμως. 4.1.3. Ασφαλή χώρο σε προβλήτα για την πρόσδεση και τον ελλιμενισμό των πλωτών μέσων του Παραχωρησιούχου, όταν αυτά απαιτούνται για την κάλυψη των αναγκών του λιμένα αρμοδιότητας της ... 4.1.4. Γραφειακό χώρο με τις απαραίτητες παροχές για την λειτουργία του Γραφείου Ευκολιών Υποδοχής ... καθώς και για την εγκατάσταση και λειτουργία της ..., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ανωτέρω άρθρο 3 καθώς και στο άρθρο 2.1.3 της διακήρυξης, το οποίο θα λειτουργεί σύμφωνα με το ωράριο της ... με προσωπικό του Παραχωρησιούχου. 4.1.5. Αποθηκευτικό στεγασμένο χώρο για την φύλαξη και λειτουργία των μέσων που χρησιμοποιεί ο Παραχωρησιούχος για την διαχείριση των αποβλήτων, υλικών και εργαλείων του*

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

Παραχωρησιούχου που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση των υπηρεσιών της παρούσας, ο οποίος όμως θα χρεώνεται με τα αντίστοιχα τιμολόγια της ... 4.1.6. Το απαιτούμενο, για τον καθαρισμό χώρων και μέσων, νερό που θα παρέχεται από τον δίκτυο ... και το απαιτούμενο ηλεκτρικό ρεύμα για την λειτουργία των ηλεκτροκίνητων μέσων του Παραχωρησιούχου, που θα παρέχεται από το δίκτυο ..., θα χρεώνονται με τα αντίστοιχα τιμολόγια ... 4.2. Ο παραχωρούμενος χώρος θα χρησιμοποιηθεί μόνο από τον Παραχωρησιούχο, χωρίς να επιτρέπεται η εκμετάλλευση από τρίτους με οποιαδήποτε μορφή εκχώρησης δικαιωμάτων. 4.3. Ο τελικός καθορισμός των χώρων αυτών θα γίνει με απόφαση του Δ.Σ. ...».

Εν όψει των ανωτέρω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί μη νόμιμης παραχώρησης χρήσεων γης απορρίπτεται ως αβάσιμος, καθώς: α) ο στεγασμένος χώρος που θα παραχωρηθεί στον ανάδοχο για να λειτουργεί το γραφείο ευκολιών υποδοχής, δεν απαιτεί χρήση γης, ο δε χώρος αυτός θα βρίσκεται εντός του κτηρίου της «...» και ενδεχομένως να είναι ο ίδιος που στεγάζεται μέχρι και σήμερα ο υφιστάμενος ανάδοχος, β) ο υπαίθριος χώρος που θα παραχωρηθεί στον ανάδοχο για την στάθμευση των οχημάτων και τη φύλαξη των μέσων του, δεν απαιτεί χρήση γης, γ) ο υπαίθριος χώρος σε προβλήτα που θα παραχωρηθεί στον ανάδοχο για τη μεταφόρτωση (εάν χρειασθεί) των παραλαμβανόμενων ... με τα πλωτά του μέσα, δεν απαιτεί χρήση γης, καθώς είναι μία διαδικασία που απορρέει από υπηρεσία που παρέχεται σε έναν ... . Ακόμη, όμως, και εάν ήθελε υποτεθεί ότι για τις ως άνω ενέργειες του αναδόχου απαιτείται χρήση γης, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί μη ορθής διαδικασίας κρίνεται, σε κάθε περίπτωση, απορριπτέος, καθώς οι χώροι αυτοί δεν έχουν εισέτι ορισθεί, αλλά ούτε και έχουν παραχωρηθεί σε κάποιον ανάδοχο. Επίσης, το άρθρ. 46 του ν. 4150/2013, που επικαλείται ο προσφεύγων, αναφέρεται στις αδειοδοτήσεις έργων της λιμενικής υποδομής και ανωδομής, που διακρίνονται σε: α) κύρια ..., τα οποία αποτελούν τα έργα που εκτελούνται εντός της θαλάσσιας ζώνης και στη χερσαία ζώνη και έχουν ως αποκλειστικό σκοπό την εξυπηρέτηση των λιμενικών υπηρεσιών που παρέχει ο ..., όπως έργα .../ ... / ..., ..., εγκατάσταση μηχανημάτων και κάθε ανωδομή που εξυπηρετεί άμεσα τις λιμενικές λειτουργίες, συμπεριλαμβανομένων των ... δραστηριοτήτων εκφόρτωσης και εμπορίας και β) βοηθητικά ..., που έχουν ως σκοπό την εξυπηρέτηση των χρηστών του λιμένα και συνδέονται έμμεσα με τις λιμενικές λειτουργίες, όπως

Αριθμός απόφασης: 1798/2023

χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων, χώροι αναψυχής και εστίασης, ξενοδοχεία, επιβατικοί σταθμοί, εγκαταστάσεις μεταφοράς επιβατών, γραφεία, καταστήματα. Με βάση τα προαναφερόμενα και δοθέντος ότι οι προσβαλλόμενες διατάξεις της διακήρυξης ουδεμία βλάβη προκαλούν στην προσφεύγουσα, ο 12^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος. Άλλωστε, για τη θεμελίωση εννόμου συμφέροντος του προσφεύγοντος, ως επίκληση βλάβης νοείται όχι η απλή επίκληση παρανομίας ή η κατά γενικό τρόπο προβολή παραβάσεως διαφόρων διατάξεων οποιουδήποτε επιπέδου, αλλά η επίκληση των συγκεκριμένων και αρκούντως εξειδικευόμενων (και τεκμηριωμένων, ενόψει των συνθηκών) στοιχείων, που αφορούν τη νομική ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου ενδιαφερόμενου, εκ των οποίων, είτε αποκλείεται, είτε καθίσταται υπερβολικά δυσχερής η συμμετοχή του στον διαγωνισμό, είτε προδιαγράφεται (άμεσα ή έμμεσα) εις βάρος του το αποτέλεσμα του, λόγω αδυναμίας του να εκπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις (βλ. σκ. 4 της παρούσας).

9. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί και αντίστοιχα, θα πρέπει να γίνει δεκτή η ασκηθείσα παρέμβαση.

10. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, θα πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του π.δ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται την παρέμβαση.

Διατάσσει την κατάπτωση του προσκομισθέντος παραβόλου, ποσού χιλίων πεντακοσίων (1.500,00) €.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 15^η Νοεμβρίου 2023 και εκδόθηκε την 05^η Δεκεμβρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΟΛΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΚΑΤΣΑΡΟΥ

Αριθμός απόφασης: 1798/2023